

Σκέψεις για το Ε.Π.ΠΑΙ.Κ.: Να βρούμε τις ευκαιρίες που γεννάει η κρίση.

Οικονόμου Ανδρέας

Αγαπητοί σπουδαστές, απόφοιτοι, συνάδελφοι εκπαιδευτικοί και μέλη της Διοικούσας Επιτροπής,

Είμαστε σήμερα όλοι εδώ. Καθένας από τη σκοπιά του αισθάνεται ότι πρέπει να είναι εδώ. Καθένας από μας έχει περισσότερο ή λιγότερο αναλύσει την κατάσταση. Όλοι όμως ανησυχούμε. Ανησυχούμε για τις σπουδές μας, ανησυχούμε για τη δουλειά μας, την επιστημονική και ακαδημαϊκή σταδιοδρομία μας, ανησυχούμε για την ευθύνη που μας ανάθεσαν και αναλάβαμε να κάνουμε ένα έργο με επιτυχία. Ενδιαφερόμαστε όλοι αυτή η ανησυχία να διασκεδαστεί το συντομότερο δυνατόν.

Τι ακριβώς όμως συμβαίνει!

Ζούμε ως Α.Σ.ΠΑΙ.Τ.Ε. ένα μεταβατικό στάδιο, από την ίδρυσή της το 2002. Το μεταβατικό στάδιο θέλουμε όλοι να κρατήσει ελάχιστα και φοβόμαστε μήπως γίνει μόνιμο το προσωρινό. Δικαίως! Το λένε τα γεγονότα. Καταγράφω μερικά που αφορούν την Α.Σ.ΠΑΙ.Τ.Ε., με αφορμή όσα ζούμε στη Θεσσαλονίκη. Αλλά μάλλον υπάρχουν και άλλα στα άλλα παραρτήματα και στην Αθήνα.

Οι διοικούσες επιτροπές ισχυρίζονται ότι είναι εδώ για να λύσουν το πρόβλημα που ανάλαβαν να λύσουν. Δηλαδή να καταστήσουν τη Σχολή μας λειτουργική και βιώσιμη από μόνη της και να μας αφήσουν μετά στην ησυχία μας. Ισχυρίζονται ότι συναντούν προβλήματα με το κράτος! Οι ίδιοι όμως επέλεξαν την πρόκληση. Αν αισθάνονται δυνατοί και ικανοί να λύσουν το πρόβλημα ας δουλέψουν. Αλλιώς όσο πιο γρήγορα αποχωρήσουν τόσο το καλύτερο για όλους. Αλλάξαμε δύο διοικούσες. Γιατί άραγε; Τι έκανε τη μια να είναι καταλληλότερη από την άλλη; Πιο ήταν το πρόγραμμα της μιας και πιο της άλλης; Ποια τα πεπραγμένα της μιας και ποια της άλλης; Όχι για να δούμε ποια ήταν η καλύτερη, αλλά μάλλον για να δούμε ότι και οι

δύο δεν είχαν πρόγραμμα και χρονοδιάγραμμα ή ανάλαβαν τη διοίκηση χωρίς να δεσμεύσουν τις πολιτικές ηγεσίες προς ορισμένες κατευθύνσεις και για ορισμένα πράγματα. Σε αντίθετη περίπτωση, τώρα θα έπρεπε να είχαμε δημοσιευμένες 5 περήφανους απολογισμούς που θα περιγράφανε όλα τα καλώς καμωμένα σε αυτά τα 5 χρόνια. Δεν είδαμε κανέναν. Όπως επίσης δεν βλέπουμε τα πρακτικά των συνεδριάσεων της Διοικούσας αλλά και του Συμβουλίου του Τμήματος. Ψιλά γράμματα; Καθόλου μα καθόλου. Δημοκρατία σημαίνει ενημέρωση και διαφάνεια, σεβασμός στους υφισταμένους και δημόσια λογοδοσία.

Είδαμε όμως να μπαίνουν «αξιολόγητρα» και «δίδακτρα». Και πέρασαν στον κόσμο χάρις στο ζόρι που τραβάει αλλά και στην καλή δουλειά μας. Φυσικά κανένας δεν μας εξήγησε γιατί να δίνουν οι υποψήφιοι 50 € αφού τελικά η αξιολόγησή τους δεν κοστίζει ούτε 10. Μάς είπαν, επίσης, ότι τα χρήματα των φακέλων των υποψηφίων στα παραρτήματα θα γύριζαν στα παραρτήματα. Μάς είπαν ...

Είδαμε ότι είναι παιδαγωγικά εντάξει να κάνουμε μάθημα σε 50 ενήλικες! Αρκεί να τους χωράει η αίθουσα.

Δεν είδαμε μέριμνα για τα προβλήματα που έχουμε στην περιφέρεια. Π.χ. σιγά-σιγά θα πειστούμε και εμείς ότι βιβλιοθήκη είναι το μέρος που στοιβάζουμε τα βιβλία και η σχολή μας έχει Ίντερνετ αν είναι συνδεδεμένη σ' αυτό. Και οι σπουδαστές; Και η ενημέρωση του εκπαιδευτικού προσωπικού από διεθνείς επιστημονικές τράπεζες δεδομένων και περιοδικά; Και αυτή η ιστορία με τα βιβλία. Είναι παιδαγωγικά λανθασμένο να στερούμε τους σπουδαστές μας από τα βιβλία που τους δίνουμε και θα τους είναι χρήσιμα σε όλη την εκπαιδευτική σταδιοδρομία τους. Στο κάτω-κάτω το Ε.Π.ΠΑΙ.Κ. είναι ακόμη πρόγραμμα και όχι μεταπτυχιακό και άρα υπάρχει παραθυράκι να τους τα χαρίζουμε, εν ανάγκη αυξάνοντας λίγο τα δίδακτρα!

Είδαμε να κόβονται επιτυχημένα προγράμματα χωρίς λόγο (βλέπε Π.Ε.ΣΥ.Π.) αλλά και αντίλογο στο δικό μας λόγο να παραμείνουν. Και ας είδαμε τους αποφοίτους του

τμήματός μας στη Θεσσαλονίκη να στελεχώνουν όλα τα γραφεία ΣΥ.Π. της Μακεδονίας και να λύνουν πραγματικά προβλήματα της ελληνικής εκπαίδευσης.

Είδαμε να αποχωρούν σε σύνταξη συνάδελφοί μας και οι θέσεις τους μα μην προκηρύσσονται, ούτε καν να συζητιέται το θέμα. Στη Θεσσαλονίκη φέτος μένουμε 5 από 8 που ξεκινήσαμε το 2002!

Είδαμε να παραμένει σταθερό σε αριθμό το Εκπαιδευτικό Προσωπικό και άρα το ζητούμενο της αυτονομίας ανεκπλήρωτο.

Είδαμε να λαμβάνονται αποφάσεις που μας εξέθεταν στην κοινή γνώμη. Διότι εμείς οι εργαζόμενοι δεχόμαστε την κριτική της κοινής γνώμης. Ο κόσμος ξέρει εμάς και όχι τη Διοικούσα.

Είδαμε να αλλάζουν τα κριτήρια εισαγωγής κάθε χρόνο, λες και υπήρχε σκοπιμότητα από μεριάς των εισηγητών κάθε φορά να εισάγονται σπουδαστές με άλλα χαρακτηριστικά. Και ξέρετε τι λέει ο κόσμος για τέτοιες συμπεριφορές. Και όχι μόνον για έλλειψη σοβαρότητας.

Είδαμε να παίρνονται αποφάσεις χωρίς διαβούλευση: πρόσφατα αποφασίστηκε η επιτροπή αξιολόγησης φακέλων υποψηφίων να μαζεύεται στην Αθήνα και όποιος προλάβει. Κάποτε μας ρωτούσαν να εκφράσουμε τη γνώμη μας για τα θέματα που μας αφορούσαν. Τώρα φαίνεται πήραν το κολάι και τα αντιμετωπίζουν όλα με άνεση μόνοι τους εκεί στο κέντρο. Εμείς όμως, **και** εμείς, να βοηθήσουμε θέλουμε ...

Είδαμε μια τεράστια αλληλογραφία μεταξύ συναδέλφων στην οποία τα όποια χρήσιμα για συζήτηση στοιχεία χάνονταν μπροστά στην αισθητική και το ύφος των επιστολών.

Μας ζητήθηκε να συμμετέχουμε σε προγράμματα αλλά χωρίς συνέχεια. Συμμετείχαμε σε πρόγραμμα κατάρτισης αλλά έπρεπε να πληρωνόμαστε τις μισές ώρες διδασκαλίας. Συμμετείχαμε σε πρόγραμμα που έπρεπε να βάζουμε τα έξοδα μετακίνησης από την τσέπη μας και να τα παίρνουμε μετά από μήνες (έχουμε ακόμα λαμβάνειν).

Ζητάμε άδειες συμμετοχής σε συνέδρια ή προγράμματα και παίρνουμε την απάντηση (αν την παίρνουμε) μήνες μετά την ολοκλήρωσή τους.

Είδαμε το γραφειοκρατικό ιστότοπο της Σχολής να ξεπερνιέται από τις εξελίξεις. Επίσης, είδαμε άλλοι να έχουν e-mail της Σχολής και άλλοι όχι.

Είμαι σίγουρος ότι αν πάρετε τη σκυτάλη θα φορτώσετε και άλλα πολλά προβλήματα στη δική μου λίστα.

Και τι να κάνουμε;

Να αναλάβουμε τις ευθύνες μας όλοι! Να βρούμε και να συμφωνήσουμε στο τι θέλουμε και να μοιράσουμε τη δουλειά. Τολμώ να ιεραρχήσω τις προτεραιότητες αλλά είμαι έτοιμος να συμφωνήσω και σε άλλη σειρά.

Πρώτη προτεραιότητά μας **η αυτοδιοίκηση**. Με αυτό δεδομένο, η αυτοδυναμία των προπτυχιακών τμημάτων είναι το πρώτο βήμα. Προκήρυξη όλων των προβλεπόμενων θέσεων και πλήρωσή τους με τους γρηγορότερους ρυθμούς, έτσι ώστε σε δύο χρόνια να έχουν όλα τα τμήματα ικανό αριθμό εκπαιδευτικών. Τα υπόλοιπα των προπτυχιακών ας τα ρυθμίσουν οι συνάδελφοί μας σε αυτά τα τμήματα μαζί με τη διοικούσα.

Δεύτερη προτεραιότητα **μια απόφαση για το ΓΤΠΜ και το ΕΠΠΑΙΚ**. Τι θέλουμε; Την ισχύουσα κατάσταση ή κάτι άλλο;

- Μας ικανοποιεί η ενιαία δομή του **ΓΤΠΜ** ή θέλουμε αδελφά Τμήματα Παιδαγωγικών Μαθημάτων στα Περιφερειακά Κέντρα. Μήπως πάλι θέλουμε την κατάργηση των Παραρτημάτων και τη συγκέντρωση των πάντων στην Αθήνα;
- Και ποια θα είναι η δουλειά μας; Αυτή που κάνουμε τώρα ή θα ζητήσουμε να την επεκτείνουμε προς την κατεύθυνση των άλλων ειδικοτήτων που κατευθύνονται στην εκπαίδευση και δεν διαθέτουν πιστοποιητικό

παιδαγωγικής επάρκειας; Μην ξεχνάτε ότι ο νόμος 2525 είναι ακόμη σε ισχύ, απλά καταστρατηγείται σε κάθε διαγωνισμό του ΑΣΕΠ.

- Μήπως θα ενδιαφερθούμε να παρέχουμε μεταπτυχιακά παιδαγωγικής εξειδίκευσης;
- Μήπως θα ενδιαφερθούμε να παρέχουμε μεταπτυχιακές σπουδές στους εν ενεργεία εκπαιδευτικούς;
- Μήπως μπορούμε να λειτουργήσουμε με πιο ευέλικτα σχήματα σπουδών όπως του Ε.Α.Π.;
- Μήπως πρέπει να δοθεί στο εκπαιδευτικό προσωπικό η δυνατότητα να εκφραστεί και να υποστηρίξει τις ιδέες του και να εισακουστεί αν αυτές στοιχειοθετούνται επαρκώς; Γιατί π.χ. ενώ διακαώς ζητάμε στη Θεσσαλονίκη να λειτουργήσει το Π.Ε.ΣΥ.Π. εδώ και χρόνια όχι μόνο δεν μας το επιτρέπουν αλλά δεν μας εξηγούν και το λόγο άρνησής τους. Εμείς ισχυριζόμαστε ότι εξασφαλίζουμε άρτιες σπουδές και με τα δίδακτρα υπερκαλύπτουμε το κόστος λειτουργίας του. Ποιος ισχυρίζεται κάτι άλλο;

Τρίτη προτεραιότητα η εξασφάλιση άρτιας υλικοτεχνικής υποδομής. Να αποφασιστεί ένα κοινό πλαίσιο προδιαγραφών για όλα. Πώς θα είναι οι παραδοσιακές βιβλιοθήκες και τα αναγνωστήρια και πώς οι ψηφιακές βιβλιοθήκες και τα σημεία πρόσβασης στο Διαδίκτυο, πώς οι αίθουσες και πώς τα εργαστήρια. Ποια θα είναι τα μέσα που θα χρησιμοποιούνται στις αίθουσες και ποια στα εργαστήρια;

Τέταρτη προτεραιότητα η εξασφάλιση πόρων για έρευνα και ανάπτυξη. Προγράμματα προκύπτουν, αλλά εφόσον δεν είναι κεντρικά αποφασισμένο να «κυνηγηθούν» αρχίζουν οι δυσκολίες. Οι αποστάσεις μεγάλες, οι επικοινωνίες δύσκολες. Λύση ίσως είναι να εξουσιοδοτηθούν οι προϊστάμενοι των παραρτημάτων να διεκπεραιώνουν τη γραφειοκρατία των προγραμμάτων.

Πέμπτη προτεραιότητα οι σχέσεις μας και η εικόνα μας προς τα έξω. Ας τα βρούμε επιτέλους! Πολιτικές και ιδεολογικές διαφορές θα έχουμε συνεχώς. Οι προσωπικές

διαφορές, διενέξεις και προστριβές είναι ανθρωπίνως αναπόφευκτες. Η σοφία μας όμως, η ωριμότητά μας και ο κοινός σκοπός που καλούμαστε να επιτελέσουμε πρέπει να μας αναγκάζουν να βρίσκουμε τους κοινούς τόπους και την κατάλληλη γλώσσα συνεννόησης. Ας σκεφτόμαστε πάντοτε τι θα σκέφτονται για μας και τη δουλειά μας οι πολίτες που μας πληρώνουν και απαιτούν από εμάς ακαδημαϊκή σοβαρότητα και αριστεία. Ας είμαστε διαφανείς, συνεπείς, πρακτικοί και αποτελεσματικοί.

Έκτη προτεραιότητα η διασύνδεσή μας και η συνεργασία μας με άλλα ακαδημαϊκά ιδρύματα της χώρας μας και του εξωτερικού. Ανταλλαγές και κοινά προγράμματα ακόμη και με αυτοχρηματοδότηση πρέπει να είναι καθημερινή έγνοια μας. Αναρωτιέμαι βέβαια πάντοτε, με την εμπειρία που έχω οργανισμών του εξωτερικού, σε τι κλίμα και με ποιες υποδομές θα συνεργαστούμε με τέτοια ιδρύματα;

Στη συνέχεια θα τοποθετούσα τα προγράμματα σπουδών και τους διάφορους κανονισμούς λειτουργίας. Θα ζητούσα περισσότερη ευελιξία στα προγράμματα και με δυνατότητα κάθε παράρτημα να μπορεί να έχει και μαθήματα επιλογής.

Θα τοποθετούσα στο τέλος αλλά όχι γιατί είναι αμελητέο ζήτημα, την αναγκαιότητα διοικητικής-γραμματειακής υποστήριξης όλων των παραπάνω.

Τα περισσότερα από τα παραπάνω δεν απαιτούν πολλά χρήματα αλλά περισσότερο την απόφαση και τη βούληση να γίνουν.

Αγαπητοί σπουδαστές, απόφοιτοι, συνάδελφοι εκπαιδευτικοί και μέλη της Δ.Ε., προσπάθησα να δω την ΑΣΠΑΙΤΕ και το Ε.Π.ΠΑΙ.Κ. ως πρόβλημα.

Προσπάθησα να οριοθετήσω και να αναλύσω το πρόβλημα και να σκισάρω σενάρια επίλυσης. Αν έδωσα ιδέες για παραπέρα συζήτηση είμαι ευτυχής. Αν όχι πάλι, είμαι ικανοποιημένος που προσπάθησα και με αυτήν την ευκαιρία να είμαι παρόν και να καταγραφεί και η δική μου προσέγγιση. Γιατί πιστεύω ότι ένα πρόβλημα λύνεται μόνο στην περίπτωση που περιγράφεται έγκαιρα και με ειλικρίνεια από όλους τους

εμπλεκόμενους, που σε τελική ανάλυση είναι και μέρος του προβλήματος, και η λύση του προσεγγίζεται με πολλούς και διαφορετικούς τρόπους.

Καλή σύνθεση όσων κατατεθούν εδώ σήμερα.

Τόσο εγώ όσο και οι συνάδερφοί μου στη Θεσσαλονίκη θέλουμε να γίνει η Σχολή μας πολύτιμο εργαλείο βελτίωσης της ποιότητας της Ελληνικής Εκπαίδευσης. Εργαστήκαμε, εργαζόμαστε και θα εργαζόμαστε για αυτό.

Σας ευχαριστώ.